

Základní škola a mateřská škola Ochoz u Brna,
okres Brno-venkov

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

na školní roky 2020/2021
2021/2022
2022/2023
2023/2024

„Jsme součástí světa - vnímáme jej a tvoříme“

ŠVP PV byl aktualizován, projednán a schválen na pedagogické poradě dne 27. 8. 2020
s účinností od 1. 9. 2020.

V Ochozi u Brna 27.8.2020

č.j.: 38/2020

Obsah:

1. Identifikační údaje o mateřské škole.....	3
2. Obecná charakteristika školy.....	4
3. Podmínky vzdělávání.....	5
4. Organizace vzdělávání.....	9
5. Charakteristika vzdělávacího programu.....	10
6. Vzdělávací obsah.....	13
7. Evaluace.....	20

Ad 1.

Identifikační údaje o mateřské škole

Název školy:	ZŠ a MŠ Ochoz u Brna, okres Brno-venkov
Adresa školy:	Ochoz u Brna 200, 664 02
Zřizovatel školy:	Obec Ochoz u Brna
Číslo telefonu:	+420 544 233 214
E-mail:	ms-ochoz@volny.cz
Internetové stránky:	www.zsochozubrna.cz
IČ:	494 59 473
Druh zařízení:	trojtřídní MŠ s celodenním provozem
Délka provozu:	6.15 hod. – 16.45 hod.
Kapacita školy:	63 dětí
Ředitel školy:	Mgr. Jozef Martečík
Název programu:	„Jsme součástí světa – vnímáme jej a tvoříme“
Zpracovatelé programu:	kolektiv pedagogických pracovníc mateřské školy

Obecná charakteristika školy

Naše mateřská škola se nachází v CHKO Moravský kras. Okolní lesy, louky i přírodní zajímavosti jsou velmi vhodné k vycházkám a výletům plných dětských her a zábavného učení, proto se naše mateřská škola a její školní vzdělávací program úžeji zaměřuje na enviromentální výchovu. Blízký kontakt s přírodou je pro děti přirozeným zdrojem elementárních poznatků o prostředí, ve kterém žijí, vytváří postoje k životnímu prostředí a je příležitostí k trojrozměrnému, pestrému a názornému poznávání světa.

Vlastní budova stojí uprostřed obce, mimo hlavní komunikaci, do provozu byla uvedena 1.9.1989. Vnitřní prostory jsou rozděleny do dvou velkých, dostatečně světlých a atypicky řešených tříd. Od 1.9.2020 je prostor třídy Berušek provizorně rozdělen na dvě samostatné místnosti. Na přechodnou dobu tak vznikla třetí třída Motýlků pro menší počet dětí. Do budoucna je plánovaná přístavba třetí třídy s potřebným zázemím pro předškolní děti.

Účelné uspořádání nábytku rozděluje interiér do hracích koutků vybavených knihami, výtvarným a pracovním materiálem, přírodninami i pomůckami k pozorování přírody, dětskou kuchyňkou, stavebnicemi různých materiálů a velikostí, matrací určenou k relaxaci atd. Hračky i pomůcky jsou dětem volně přístupné, pravidelně je doplňujeme a obměňujeme. Obě třídy spojuje víceúčelová místnost, která slouží k uložení lehátek a pomůcek k pohybovým aktivitám, je zde umístěné nářadí a ponk k realizaci činností zaměřených na polytechnickou výchovu. Víceúčelovou místnost využíváme také ke skupinovému, didakticky zacíleným aktivitám.

Mateřskou školu obklopuje zahrada v přírodním stylu, která byla vybudována v roce 2015. Přírodní hřiště a všechny jeho prvky poskytují dětem kontakt s přírodou, jsou zdrojem her i edukace. Nové prostředí stimuluje dětskou fantazii, kreativitu, zvědavost, pozornost a nabízí podněty přiměřené věku dětí, vedoucí k aktivnímu učení, pozorování a experimentování. Děti mají dostatek možností k relaxaci, vnímání přírody, námětovým i pohybovým hrám, tvořivým i pěstitelským aktivitám. K zahradě přísluší sklad hraček, kde jsou uloženy koloběžky, dětská odrážedla, míče, kočárky a pomůcky pro hry na pískovišti. K dispozici je také WC a umývadlo.

Součástí mateřské školy je školní kuchyně, ve které pracovnice připravují dětem stravu podle zásad správné výživy. Součástí jídelníčku je každodenní dávka ovoce nebo zeleniny, strava je obohacována o pokrmy z obilnin, luštěnin, pečivem a přílohami z celozrnné mouky.

Děti navštěvující naši školu jsou rozděleny do tří tříd. Na základě zkušeností zařazujeme do kolektivu děti různého věku. Vycházíme z vlastního přesvědčení a přikláníme se k názoru odborníků, že heterogenní třídy vytvářejí přirozené prostředí pro socializaci. Prožívání sociálních zkušeností mezi mladšími a staršími dětmi a získávání zkušeností v přirozených podmínkách považujeme za velmi důležité. Mladší děti se učí nápodobou, starší dokážou pomáhat, jsou vedeny k respektu, toleranci, mají možnost být ve třídě se svými kamarády, sourozenci. Bohaté sociální klima vytváří optimální podmínky pro vzájemnou spolupráci, pomoc i odpovědnost dětí nejen za sebe, ale i za druhého.

Využíváme nabídky školského zařízení pro environmentální výchovu (Lipky), jehož programy jsou nám velice blízké, neboť se zaměřují na probouzení dětské zvědavosti, která je nezbytná k poznávání přírody. Účastníme se s dětmi výukových programů na pracovišti Jezírko, případně Lipová. Zveme lektory nabízející zajímavé programy o přírodě.

Naše mateřská škola je členem sítě Mrkvička = metodika a realizace komplexní ekologické výchovy pro mateřské školy. Jedná se o dlouhodobý celostátní program podporující školy se zájmem o ekologickou výchovu.

Sledujeme nabídku a pravidelně se účastníme aktivit projektu MAS Bobrava zaměřených na vzdělávání v regionu. MAS Bobrava je zapojena do projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Šlapanice II, jehož příjemcem a nositelem je MAS Slavkovské bojiště. Jsme zapojeni do aktivity „Technické školky“ (podpora pedagogů v oblasti polytechnické výchovy); využíváme nabízených aktivit pro rodiče „Workshopy logopedické prevence“; zapojíme se do aktivity „Bee-botí ve školce“ (podpora pedagogů v zavedení výuky základu informatického myšlení a posílení čtenářské a matematické pregramotnosti dětí).

Pedagogičtí pracovníci se účastní seminářů, workshopů, inspirují se v odborných publikacích, sdílí příklady z praxe s kolegyněmi z jiných mateřských škol. Získané poznatky využívají při práci s dětmi.

Pedagogický kolektiv má odbornou kvalifikaci pro práci s dětmi předškolního věku.

Naše „školka“ je menší, a právě proto je kontakt mezi zaměstnanci, dětmi i rodiči daleko bližší. Naší největší snahou je vytvářet prostředí plné pohody tak, aby se děti cítily bezpečně, spokojeně a šťastně.

Ad. 3

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

- k budově mateřské školy patří zahrada v přírodním stylu, která umožňuje herní a pohybové aktivity, výtvarné a didakticky zacílené činnosti
- úprava kopce ve spodní části zahrady rozvíjí motorické dovednosti dětí v zimním i letním období
- získali jsme barevně odlišené kontejnery na třídění odpadu
- hračky, knihy, pomůcky pro výtvarné a tvořivé činnosti, pomůcky pro pohybové aktivity jsou volně přístupné dětem v otevřených skříňkách nebo v plastových boxech; podle potřeb a finančních možností nabídku obměňujeme a doplňujeme
- v prostoru třídy je koutek, který slouží k uložení přírodnin, pomůcek k poznávání přírody
- ve třídách je dostatek podnětných hraček pro všechny věkové skupiny dětí
- třídy jsou vybaveny stavebnicemi s velkými díly umožňující velkoprostorové stavby
- třídy jsou nově vybaveny stoly a židlemi odpovídajícími antropometrickým požadavkům
- ve třídách je umístěno piano
- prostor tříd je rozčleněn, ve třídách jsou vytvořeny podmínky pro různé druhy her
- lehátka mají svoje úložné prostory ve víceúčelové místnosti – z důvodu zvyšujícího se počtu odpočívajících dětí byla dokoupena lehátka a skříň na jejich uložení, včetně policového dílu na lůžkoviny pro jednu třídu
- děti se podílejí na výzdobě tříd svými výtvarnými výtvary
- ve třídě jsou pomůcky pro spontánní pohybové aktivity
- úklid je prováděn v pravidelných intervalech
- teplota místností je kontrolována, lze ji regulovat
- proběhla rekonstrukce topení
- byla dokončena rekonstrukce elektroinstalace
- třídy mají zrekonstruované sociální zařízení a upraveny prostory šatny
- šatny Berušek a Sluníček jsou vybaveny novými skříňkami pro děti
- třídy mají zrekonstruované výdejny určené k podávání stravy dětem
- bezpečnost dětí je zajištěna čipovým otevíráním dveří

Naše záměry:

- vybudování nových prostor s potřebným zázemím pro třetí třídu (z důvodu vybudování nové zástavby v obci se zvýšil zájem o umístění dětí předškolního věku do mateřské školy, zřizovatel již realizuje nezbytné kroky k vyřešení stávající situace)
- vybavení prostoru šatny pro pedagogy novým nábytkem
- zakoupení závěsných dělených věšáků na dětské ručníky

- obnovování dětského herního nábytku (kuchyňka, obchod apod.)
- obnovení zastínění pískoviště třídy Berušek poškozeného větrem
- vyřešení zastínění prostoru nechráněného před slunečním zářením v části zahrady, kterou využívá třída Berušek
- obnovení dosluhujícího zastínění oken
- vybavení zahrady stoly a sedacím nábytkem využitelných k výtvarným, tvořivým, pracovním a vzdělávacím aktivitám venku
- zakrytí pískovišť ochrannými plachtami

Životospráva

- skladba jídelníčku využívá poznatků zdravé výživy
- každý den je podávána syrová zelenina nebo ovoce, dětem jsou nabízeny ovocné i zeleninové saláty
- do jídelníčku jsou zařazovány potraviny z celozrnné mouky, obilovin, luštěnin
- hrachová, rýžová a cizrnová mouka je využívána k zahušťování
- dětem jsou nabízeny obilné kaše
- je upřednostňováno bílé maso a ryby
- je zajištěn celodenní pitný režim, důležitost pitného režimu připomínáme
- děti mají k dispozici vodu, bylinné čaje, minerální vody, ovocné šťávy
- děti do jídla nenutíme, motivujeme je alespoň k ochutnání
- svačiny probíhají postupně
- děti si samostatně mažou pomazánku na pečivo
- děti se dohodnou na velikosti porce s kuchařkou
- děti jsou při stolování vedeny k samostatnosti
- děti se učí jíst příborem, při stolování mají k dispozici ubrousek
- děti mají na jídlo dostatek času
- pedagogické pracovnice i kuchařky jsou informovány o alergiích nebo zdravotních omezeních u dětí
- mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány pevné intervaly
- organizace činností, vztahujících se k režimu dne v MŠ se vyznačuje plynulostí
- děti mají dostatek volného pohybu v interiéru MŠ, i při pobytu venku
- ve třídách je umístěno náradí a náčiní pro pohybové aktivity, dětem volně přístupné
- hřiště v přírodním stylu umožňuje přenášet činnosti ven
- prostor zahrady využíváme k pohybovým aktivitám i v odpoledních hodinách
- je zajištěn dostatečný pobyt na čerstvém vzduchu (zpravidla 2 hod. denně), kromě nepříznivého počasí - silný mráz, vítr, déšť
- respektujeme individuální potřebu spánku

Naše záměry:

- zamezení vstupu nemocných a nedolčených dětí do tříd; vedení rodičů k zodpovědnému a ohleduplnému chování vůči zaměstnancům a dětem MŠ, nevystavování je riziku nákazy
- snižování obav dětí z neznámých potravin a jídel, motivování k ochutnávání
- upevňování správných hygienických a stravovacích návyků u dětí
- podporování pohybových aktivit dětí

Psychosociální podmínky

- vytváříme prostředí komunikace a spolupráce tak, aby se děti i zaměstnanci cítili dobře
- organizace dne je dána řádem školy, který umožňuje přizpůsobit se aktuální situaci
- třídy jsou věkově smíšené
- respektujeme psychomotorické tempo dětí, uplatňujeme individuální přístup
- nově příchozím dětem umožňujeme postupnou adaptaci
- děti nejsou neúměrně přetěžovány
- vzdělávací nabídka odpovídá dovednostem a schopnostem dítěte a jeho potřebám, je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná
- děti mají dostatek prostoru k seberealizaci a uplatňování vlastní iniciativy
- všechny děti mají rovnocenné postavení, nikdo není zvýhodňován nebo znevýhodňován, podceňování a zesměšňování dětí je nepřijatelné
- děti mají práva a povinnosti vyplývající ze společně stanovených pravidel
- děti jsou vedeny k dodržování pravidel soužití v MŠ:
 - ***neublížujeme si, neničíme věci, práci a úsilí jiných***
 - ***pomáháme si, domluvíme se***
 - ***uklízíme hračky, šetrně s nimi zacházíme***
 - ***ve třídě neběháme, nekřičíme***
 - ***udržujeme čistotu (hygienu, stolování)***
- pravidla jsou postupně vyvozována, výtvarně zpracována dětmi a vystavena na viditelném místě ve třídě
- děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku
- děti mají možnost relaxace v klidovém koutku třídy
- děti nejsou stresovány
- respektujeme individuální potřeby dětí, nepodporujeme nezdravou míru soutěživosti
- pedagogové děti nadbytečně neorganizují
- pedagogové se vyhýbají negativnímu hodnocení-převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly,
- podporujeme děti v samostatnosti
- pedagogové vedou děti k sebehodnocení
- pedagogové nenásilně ovlivňují děti prosociálním směrem – prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí
- rodiče mají možnost individuální konzultace s učitelkou po předchozí domluvě

Naše záměry:

- respektování individuality dítěte
- podporování samostatnosti dětí
- vedení dětí k prosociálnímu chování
- vedení dětí k sounáležitosti, kamarádství a spolupráci; posilování schopnosti řešit konflikty dohodou

Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, reagujeme na vzniklé situace.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí.

Den v MŠ:

6.15 hod. - 10.00 hod.

- tvořivé činnosti a výtvarné aktivity
- volné hry dětí
- pohybové aktivity
- individuální spolupráce mezi dětmi a učitelkou
- realizace plánovaných, didakticky zacílených činností (individuálních, skupinových, společných)
- tvůrčí realizace nápadů dětí
- komunitní kruh, diskuzní kruh
- dopolední svačina

10.00 hod. - 12.00 hod.

- pobyt venku

12.00 hod. - 16.45 hod.

- oběd
- četba a poslech pohádek
- poslech relaxační hudby, ukolébavek, lidových písniček
- odpolední odpočinek (spánek), dle individuální potřeby
- odpolední svačina, tvořivé činnosti a hry dětí
- dle počasí pobyt na zahradě

Pevně stanovena je pouze doba na jídlo, pobyt venku a odpolední odpočinek (spánek). Ostatní činnosti učitelka přizpůsobuje zájmu dětí a konkrétním podmínkám ve třídě.

Řízení mateřské školy

- mateřská škola je součástí právního subjektu ZŠ a MŠ Ochoz u Brna, okres Brno-venkov
- za chod mateřské školy odpovídá vedoucí učitelka MŠ
- mezi ZŠ a MŠ dochází ke vzájemné interakci, úzce spolupracujeme - společné návštěvy divadelních představení, vzdělávacích programů, pořádání akcí apod.
- spolupracujeme se zřizovatelem
- zaměstnanci znají své kompetence, otevřeně se všemi komunikují, tolerují se, důvěřují si
- zásadní problémy řešíme společně, věcně a nepromleně
- pedagogický sbor pracuje jako tým
- respektujeme názory a připomínky rodičů
- plánování výchovně vzdělávacího procesu je funkční, vychází z předchozí analýzy
- z výsledků evaluace vyvozujeme závěry pro další práci
- kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné

- při sebehodnocení školy hodnotíme všechny oblasti – podmínky, procesy i výsledky dětí
- pedagogičtí pracovníci společně vypracovávají ŠVP PV, jsou respektovány jejich připomínky, názory
- máme zavedený fungující vnitřní systém – doložitelné materiály, zápisy, informace k přečtení a podpisu
- spolupracujeme s odborníky poskytujícími pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů
- informujeme rodiče o odborných pracovištích, které jim mohou poskytnout podporu při vzdělávacích nebo výchovných potížích, při řešení školní zralosti dětí

Personální a pedagogické zajištění

- pedagogové mají předepsanou kvalifikaci
- pedagogové se sebevzdělávají, účastní se vzdělávacích seminářů
- pedagogové sdílí své zkušenosti a získávají příklady z praxe mezi sebou i od pedagogů z jiných MŠ
- pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem
- zaměstnanci školy jsou obeznámeni se všemi povinnostmi v oblasti vzdělávání, bezpečnosti práce
- přímá výchovná práce je plánována s ohledem na zajištění optimální pedagogické práce a bezpečnosti dětí
- je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti pedagogů ve třídě podle možnosti a podmínek, a to optimálně alespoň v rozsahu 2,5 hod. denně
- pedagogický kolektiv doplňuje školní asistent

Naše záměry:

- zajištění stabilního pedagogického sboru
- podporování zájmu pedagogů o sebevzdělávání formou sdílení dobrých praxí, účasti na seminářích, studiem odborných knih

Spoluúčast rodičů

- naše mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu, respektuje názory rodičů
- rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, popřípadě vstupovat do tříd, jsou informováni o dění v mateřské škole
- respektujeme názory a připomínky rodičů
- umožňujeme rodičům pomáhat svým dětem svojí přítomností překonávat adaptační potíže
- organizujeme pravidelné akce pro rodiče s dětmi
- spolupodílíme se na organizování odborných přednášek v MŠ (logopedie, školní zralost)
- rodiče mají možnost individuální konzultace s učitelkou po domluvě
- pedagogové se chovají diskrétně, chrání soukromí rodiny
- pedagogové informují rodiče o prospívání jejich dítěte, případně společně hledají řešení při vzniklém problému
- rodiče jsou informováni o dění v mateřské škole a plánovaných akcích prostřednictvím nástěnek v jednotlivých šatnách a na webových stránkách školy

- při informacích zásadního charakteru využíváme e-mailovou komunikaci

Naše záměry:

- udržování dobré spolupráce s rodiči
- interakce mezi pedagogy a rodiči při řešení výchovných nebo vzdělávacích potíží dítěte
- pořádání akcí pro rodiče s dětmi; pořádání odborných přednášek pro rodiče
- informování rodičů o zapojení MŠ do projektů určených k rozšíření vzdělávací nabídky dětem (např. Technické školky, Malá technická univerzita)

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- pedagogové mají zájem o doplňování si odborných informací při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- pedagogové se zajímají jaké optimální podmínky je třeba k rozvoji osobnosti dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vytvořit
- pedagogové projevují citlivost a empatii rodinám a rodičům dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami máme možnost navázat na dosavadní pozitivní zkušenosti a vzájemnou spolupráci se školským poradenským zařízením
- při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme vhodné metody, postupy a formy
- naše mateřská škola nedisponuje speciálními rehabilitačními ani učebními pomůckami
- naše mateřská škola doposud nemá zkušenosti s osobním nebo pedagogickým asistentem dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- naše mateřská škola není bezbariérovým zařízením, úprava architektonických bariér je řešitelná
- pedagogové spolupracují se školským poradenským zařízením, v případě přiznaného stupně podpory realizují stanovená podpůrná opatření

Vzdělávání dětí nadaných

- výsledky pedagogické diagnostiky pedagogové využívají k odhalení mimořádných schopností a nadání dětí. Pedagogická diagnostika uplatňuje tyto metody: pozorování hry a chování dítěte v kolektivu, individuální rozhovor, analýzu výtvorů a kreseb, analýzu didakticky zaměřených činností...
- u dětí předškolního věku se zaměřujeme na včasné čtení, bohatou slovní zásobu, zájem o encyklopedie, knihy, velkou zručnost při práci se stavebnicemi a mimořádné schopnosti pohybového charakteru, které mohou vypovídat o mimořádném nadání
- pedagogové spolupracují s rodiči dětí u nichž zjistili nadání

Naše záměry:

- sebevzdělávání v oblasti speciální pedagogiky
- uplatňování vhodných metod a postupu při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i při vzdělávání dětí nadaných

Organizace vzdělávání

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let. S účinností od září 2017 je zaveden rok povinného předškolního vzdělávání pro děti od pěti let a starších. Povinný předškolní rok je možné, podle možností a potřeb dítěte, plnit buď v mateřské škole, nebo případně za určitých podmínek individuálně.

Děti jsou do mateřské školy přijímány na základě žádosti k předškolnímu vzdělávání. Místo a dobu k zápisu stanoví ředitel MŠ po dohodě se zřizovatelem. Zápis je mateřskou školou vypisován ve stanoveném časovém období od 2. do 16. května. Do MŠ jsou děti přijímány na základě kritérií.

Třídy jsou věkově smíšené, každou třídu navštěvují děti zpravidla od tří do šesti let, při odkladu školní docházky do sedmi let. Respektujeme přání rodičů při zařazování dětí do jednotlivých tříd, ale zároveň musíme brát zřetel na vyváženost dle věku a pohlaví.

Třídy jsou naplňovány maximálně do počtu 28 dětí (na základě výjimky).

Názvy tříd: Sluníčka, Berušky, Motýlci

Ad. 5

Charakteristika vzdělávacího programu

Při sestavování školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z cílů a kompetencí popsaných v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

Motto: „ Každý člověk je součástí tohoto světa a tento svět je součástí každého člověka.“

Zaměření programu:

Naším záměrem je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k přírodě.

Naše představa:

*Rozvíjet děti po stránce fyzické, psychické, sociální,
rozvíjet vlastní samostatnost, zdravé sebevědomí.*

*Učit děti úctě k přírodě, vnímat ji všemi smysly a ochraňovat,
neboť bez ní bychom nemohli na naší planetě žít.*

*Probudit u dětí zájem o pozorování přírodních procesů a
umožnit jim získat informace na základě zkušeností.*

*Posilovat obranyschopnost organismu dětí pobytem na čerstvém vzduchu a učit je
odhadovat zdravou míru rizik při zdolávání přírodních překážek i herních prvků.*

*Aktivizovat děti k přirozenému pohybu a pobytu v přírodě, zdokonalovat jejich
motorické dovednosti v přírodním prostředí.*

*Dbát na to, aby z našich dětí vyrůstaly osobnosti
s patřičnou úrovní etického a estetického profilu,
starostliví, laskaví, citliví a odpovědní lidé
s úctou k životu současnému i budoucímu.*

Jak budeme naši představu naplňovat:

- realizací individuálních i skupinových činností
- podporou volné hry dětí
- propojováním připravených aktivit se spontánními příležitostmi
- vedením dětí k sounáležitosti, kamarádství, spolupráci
- posilováním sebevědomí dětí a jejich důvěry ve vlastní schopnosti
- každodenními pohybovými aktivitami

- využíváním prvků tvořivé dramatiky
- společnými akcemi pro děti a rodiče
- aktivním kontaktem s přírodou na zahradě v přírodním stylu i okolí MŠ
- pokusy a experimentování ve třídě, v přírodě i na přírodní zahradě
- pozorování stromů, květů
- hrami v součinnosti s přírodou
- vnímáním struktury povrchů (např. smyslový chodník)
- vnímáním chutí, vůní
- zařazováním dopoledních vycházek do přírody s didaktickým zaměřením
- tvořením z přírodnin a přírodních materiálů, odpadových materiálů
- krmením ptactva v zimním období, pozorování hnízdících ptáků v budkách
- poznáváním broučků žijících v přírodě (např. hmyzím hotelu)
- pěstitelskými aktivitami na přírodní zahradě na nově vybudovaných záhoncích
- kompostováním
- vedením dětí k třídění odpadu ve třídách
- celoroční pomocí dětí při péči o zahradu
- zařazováním lektorovaných vzdělávacích programů v budově mateřské školy
- výlety na programy organizované školským zařízením pro environmentální vzdělávání - Lipkou
- výlety do blízkých zoologických zahrad, Planetária
- společnými programy s lesní mateřskou školou Lesinka
- vzděláváním pedagogů v oblasti environmentální a polytechnické výchovy
- spoluprací se školským zařízením pro environmentální vzdělávání Lipkou

Metody a formy vzdělávání

Mezi metody, které při výchovně-vzdělávací práci využíváme patří prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí. Tyto metody znamenají snahu o využití podmínek, za nichž se děti nejlépe učí v přirozených situacích. Situační a spontánní učení vyváženě obohacujeme o aktivity řízené, didakticky zacílené, ve skupině či individuálně. Učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Formy a metody práce přizpůsobujeme složení kolektivu, vyspělosti jednotlivých dětí, jejich individuálním zvláštnostem, zájmům a potřebám.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Mateřská škola realizuje podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu se školským zákonem. Podpůrná opatření jsou podle organizační, finanční a materiální náročnosti členěny do pěti stupňů.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné.

- Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami rámcové cíle a záměry přizpůsobíme tak, aby maximálně vyhovovaly dětem, jejich potřebám a možnostem.

- Podpůrné opatření 1. stupně zrealizujeme i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory.
- Podpůrná opatření 2. - 5. stupně zrealizujeme pouze s doporučením školského poradenského zařízení, které je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu.
- Vytvoříme příznivé klima a podmínky pro příznivé přijetí dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole – spoluprací pedagogů, provozních zaměstnanců a rodičů všech dětí.
- Navážeme úzkou spolupráci s rodiči dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, potřebné informace předáme citlivou formou.
- Spolupracujeme s dalšími odborníky, využíváme služeb školských poradenských zařízení.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Pokud se u dítěte projeví odchylka od běžných výsledků nebo odchylka v projevech chování vypracujeme plán pedagogické podpory v písemné podobě.
- Plán pedagogické podpory vyhodnotíme a upravíme dle potřeb dítěte, využijeme metodické podpory školského poradenského zařízení.
- V případě přetrvávajících odchylek a obtíží dítěte ve výkonech, chování, doporučíme zákonným zástupcům vyšetření ve školském poradenském zařízení.
- Na základě vyšetření a doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce vypracujeme individuální vzdělávací plán, který zkonzultujeme se zákonným zástupcem a předložíme ke schválení odbornému pracovišti.
- Individuální vzdělávací plán zpracujeme pro dítě, které má speciální vzdělávací potřeby a má být vzděláváno formou individuální integrace. Individuální vzdělávací plán vyhodnotíme dle potřeb dítěte.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- zajistíme podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
- uplatníme diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu
- na základě stanovených podpůrných opatření naplánujeme organizaci a obsah činností, metody i formy vzdělávání dětí
- navážeme spolupráci se zákonnými zástupci, školským poradenským zařízením
- zajistíme snížení počtu dětí ve třídě a případnou přítomnost asistenta pedagoga v souladu a možnostmi platné legislativy

Vzdělávání dětí nadaných

- při realizaci ŠVP PV vytvoříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti
- podpoříme děti, které vykazují známky nadání

Ad. 6

Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program má hlavní téma s názvem:

„Jsme součástí světa-vnímáme jej a tvoříme“.

Hlavní téma je rozděleno do čtyř podtémat:

- 1. Víím, kdo jsem**
- 2. S úsměvem za poznáním**
- 3. Na světě nejsem sám**
- 4. Pomáháme přírodě, objevujeme svět**

Každé podtéma obsahuje kompetence, ze kterých vycházíme při tvorbě třídních vzdělávacích programů.

Rámcové cíle, které sledujeme:

Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.

Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Rámcové cíle se promítají v podobě dílčích cílů do pěti vzdělávacích oblastí:

Dítě a jeho tělo

Dítě a jeho psychika

Dítě a ten druhý

Dítě a společnost

Dítě a svět

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- 1.Kompetence k učení**
- 2.Kompetence k řešení problémů**
- 3.Kompetence komunikativní**
- 4.Kompetence sociální a personální**
- 5.Kompetence činnostní a občanské**

→ v souladu s těmito cíli a kompetencemi jsme vytvořili náš ŠVP PV.

Podtéma 1

Vím, kdo jsem...

Podtéma zaměřené na:

- **uvědomění si vlastní osobnosti, získávání poznatků o lidském těle**
- **ochranu zdraví; rozlišování co je pro tělo prospěšné a co mu naopak škodí**
- **podporu fyzické pohody a aktivního pohybu**
- **podporu rozvoje sebeobslužných a manuálních dovedností**
- **vedení k zdravým životním návykům a postojům**

Kompetence k učení

1. klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů

2. řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
3. chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

4. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému slovu, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
5. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence

6. samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské kompetence

7. svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
8. dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
9. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
10. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Navrhované tematické části:

- Zním své tělo
- Jsem ohleduplný k ostatním
- Chci být zdravý
- Co už zvládnou sám, sama
- Co už umím, co rád dělám
- Sportuji rád
- Chováme se bezpečně v silničním provozu
- Chráním si své zdraví

S úsměvem za poznáním

Podtéma zaměřené na:

- *podporu duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti dítěte*
- *rozvoj intelektu, řeči a jazyka; stimulaci osvojování a rozvoje vzdělávacích dovedností*
- *rozvoj poznávacích procesů a funkcí, citů i vůle, stejně tak i kreativity a sebevyjádření*

Kompetence k učení

11. získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
12. učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
13. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

14. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
15. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
16. nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

17. dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
18. v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícní, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální kompetence

9. napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
20. spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
21. chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

22. má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Navrhované tematické části:

- Moje kamarádka knížka
- Vyprávím a hraji pohádky

- Co dělám celý den
- Vím, co kdo dělá
- Cestujeme světem
- Poznáváme přírodu
- Kouzlíme si
- Naslouchám stromům
- Co nám vyrostlo
- Co nám kvete, voní

Podtéma 3

Na světě nejsem sám...

Podtéma zaměřené na:

- **rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí**
- **poznávání pravidel soužití s ostatními**
- **podporu utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilování kultivovanosti jejich vzájemné komunikace a pohody těchto vztahů**
- **vedení do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění**

Kompetence k učení

23. odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

24. všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Komunikativní kompetence

25. domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

26. průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

27. ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklad k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

28. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

29. ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

30. při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence

31. zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění

32. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

33. spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovat

34. uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Navrhované tematické části:

- Vítej ve školce
- Poznáváme tradice
- U nás doma
- Moji kamarádi
- Máme karneval
- Těším se na Mikuláše a Vánoce
- Prožíváme adventní čas
- Nejsme všichni stejní
- Přejeme maminkám
- Moje rodina
- Chováme se slušně

Podtéma 4

Pomáháme přírodě, objevujeme svět...

Podtéma zaměřené na:

- **přibližování základních poznatků o Zemi, vesmíru a celosvětovém úsilí chránit naši Zemi a životní prostředí**
- **vnímání a pozorování přírody a jejich proměn**
- **získávání poznatků a dovedností k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí**

Kompetence k učení

35. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

36. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů

37. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

38. rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence

39. dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

40. uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

41. je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnostní a občanské kompetence

42. odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

43. chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

44. ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Navrhované tematické části:

- Poznáváme vesmír a naši planetu
- Hledáme změny v přírodě
- Co nám dávají domácí zvířata
- Pomáháme zvířátkům přežít zimu
- Máme rádi zvířata
- Chováme se k přírodě správně
- Víme, kdo žije na louce
- Cestujeme letem světem
- Hrajeme si s dary podzimu
- Voláme, hledáme jaro
- Poznáváme okolí
- Uspáváme přírodu

V rámci tematických částí jsou činnosti, které se pravidelně opakují:

1. Hygiena, sebeobsluha

Klademe důraz na vytváření správných hygienických návyků a kulturu stolování. Vedeme děti k samostatnosti, dáváme jim prostor pro uplatnění jejich sebeobslužných dovedností. Podporujeme postupné snižování míry dopomoci ze strany dospělých v závislosti na aktuálních sebeobslužných schopnostech dětí.

2. Komunitní kruh

Komunitní kruh zařazujeme pravidelně, nejméně jednou týdně. Vytvoříme kruh, děti si vyberou předmět (kamínek, maňaska), který určuje, kdo bude hovořit, tzn. kdo má předmět v ruce hovoří, ostatní poslouchají. Děti si tak cvičí komunikaci, učí se záměrně naslouchat, srozumitelně vyjádřit své myšlenky, pocity. Děti, které povídat nechtějí, pouze poslouchají a do komunikace se nemusí zapojit.

3. Diskuzní kruh

Diskuzní kruh zařazujeme nepravidelně, dle potřeby. Při řešení problémů a konfliktních situacích je zorganizování diskuzního kruhu přínosem, neboť zlepšuje komunikační dovednosti dětí, rozvíjí jejich schopnost diskutovat, předkládat názory, řešení.

4. Dodržování dohodnutých pravidel soužití

Děti si společně s učitelkami stanovují pravidla soužití ve třídě, a pokud je dodržují, mohou spontánně užívat celý prostor třídy i veškeré vybavení.

5. Oslava narozenin

Narozeniny dětí sledujeme a slavíme. Zpíváme narozeninovou píseň.

6. Četba pohádek, zpěv ukolébavek, lidových písniček, hra na zvoneček

Před odpoledním odpočinkem, spánkem.

7. Třídní rituály – upozornění na změnu činnosti, nabídka nové činnosti, pohybové aktivity

Hrajeme melodie na klavír, zpíváme písně, zvoníme na zvoneček apod.

Naše mateřská škola nabízí rodičům:

1. Edukativně stimulační pro děti předškolního věku

Druhé pololetí školního roku.

Setkávání rodičů a dětí předškolního věku v prostorách mateřské školy.

Pod vedením pedagogů děti ve spolupráci s rodiči procvičují grafomotoriku, jemnou motoriku, prostorovou orientaci, sluchové a zrakové vnímání, početní představy, myšlení a řeč. Rodič díky praktickým ukázkám získává náměty, jak u svého dítěte rozvíjet dovednosti a schopnosti, které jsou důležité pro úspěšné zahájení školní docházky.

Pravidla pro sestavování třídních vzdělávacích programů:

Tyto programy plánují učitelky jednotlivě v každé třídě. Obsah tvoří rozpracovaná podtémata a tematické části.

Postup:

→ vybrané klíčové kompetence → dílčí vzdělávací cíle pět jednotlivých oblastí (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně – kulturní a environmentální) → očekávané výstupy → konkrétní činnosti dětí navržené učitelkami a doplněné o činnosti navržené dětmi (tzn. učitelky berou zřetel i na návrhy dětí)

Při sestavování třídních vzdělávacích programů učitelky zohledňují vzdělávací nabídku, očekávané výstupy a rizika rozpracovaná RVP PV.

Časové období třídních vzdělávacích programů je odvozeno od náročnosti, zájmu dětí a konkrétní situace.

Evaluace

Evaluace je proces průběžného vyhodnocování, který se týká mnoha oblastí – podmínek, procesů, výsledků. Při hodnocení vycházíme ze sledování výsledků výchovně vzdělávací práce, sebereflexe, rozhovorů, dotazníků, kontrolní a hospitační činnosti a na jejich základě se rozhodujeme, jak naši práci zkvalitnit.

Přehled evaluačních činností:

1. Na úrovni třídy:

- Pedagogická diagnostika (systematická práce obou učitelek)
 - dle potřeby, všechny učitelky
- Vyhodnocení tematické části v TVP, splnění stanovených klíčových kompetencí
 - vždy po ukončení tematické části, všechny učitelky
- Vzájemné hodnocení procesů a výsledků výchovně vzdělávací práce
 - rozhovory, diskuze mezi pedagogy
 - rámci pedagogických porad; dle potřeby, všechny učitelky
- Hodnocení třídy jako celku
 - složení a charakteristika třídy, podmínky vzdělávání, metody a formy práce, hodnocení stanovených klíčových kompetencí)
 - dvakrát ročně, vždy za pololetí, všechny učitelky

2. Na úrovni školy:

- Hodnocení Ročního plánu školy
 - na pedagogických poradách je průběžně hodnoceno, doplňováno a aktualizováno, co jsme splnili/nesplnili, co fungovalo/nefungovalo, jaká plynou poučení, závěry
 - dvakrát ročně, všechny učitelky
- Hodnocení třídních vzdělávacích programů
 - hodnotíme úroveň plánování, tvořivost, konkrétnost, výsledky vzdělávání
 - dvakrát ročně na pedagogických poradách, všechny učitelky
- Kontrolní a hospitační činnost
 - plán kontrolní a hospitační činnosti viz. Roční plán školy
- Dotazník pro rodiče
 - dle potřeby
- Hodnocení ŠVP PV
 - po uplynutí stanoveného období
- Výroční zpráva o činnosti školy
 - zpracovává vedoucí učitelka 1x ročně

Výsledky veškeré evaluace školy využíváme k přijetí opatření zpětnou vazbou, např. úprava ŠVP PV, vhodnější organizace, zlepšení podmínek.